

GOGA

Lucija Stupica

Magnolija. Njena zgodba

*Duše umrlih so duh jezika:
slišiš jih, kako zasijejo v izgovorjeni misli.*

Denise Riley

Spoštovani Odbor za tesnobo, ko boste pisali sodbo, podobno tisti za Antona S., pomislite na materina znamenja, ki mi po koži rišejo neznana ozvezdja. Težko je, skromno željo po več sonca imam. Zdaj ko je na jugu že pomlad, na severu dvigamo obraz, da bi ujeli kak žarek in bi se težje misli prelile v lažje, v pozabo. Spoštovani Odbor za tesnobo, pričakujem oprostilno sodbo. A dovolite mi, da vam najprej povem zgodbo, preden ponikne med neštete stvari na Uradu za izgubljene predmete.

magnólija -e ž (ô)

okrasno drevo ali grm z velikimi listi in velikimi rožnatimi, belimi cveti: magnolije v parku so se razcvetele / zimzelena magnolija

magnólija -e ž (ô) cvet ~e

magnōlija, *f.* die Magnolie (magnolia), *Jan.*

vèlecvétna magnólija -e -e ž

MENDA JE BILA SREDA. Kot običajno, dolga, ni ji bilo videti konca. Popadki so se začeli že zgodaj zjutraj in nadaljevali vse do večera, kot bi se dete upiralo, ne želelo na ta svet. Potem, končno. Porod, boleč, in – olajšanje. Še strah je za hip potihnil: z otrokom je vse v redu, mati lahko zapre oči. Naslednje jutro bodo na sosedovem vrtu posadili magnolijo. Še preden bodo zasadili lopato za temelje nove hiše, bodo posadili drevo. In nihče se ne bo spomnil Pierra Magnola ali Lucy Larcom, njenega verza, da kdor zasadi drevo, zasadi upanje.

OB NAJHUJŠEM POTRESU, ki je prizadel njeno pokrajino, je bila stara tri leta. Pozneje se bo spominjala, kako so planili iz hiše in se skrili v dve desetletji starega sivega hrošča. *Ta bo tvoj*, je njen ded pred smrtjo rekel najmlajšemu sinu. Kako je bilo takrat s pticami, so zapustile svoja gnezda, odletele drugam? Ne, tega se ni spomnila. Zakaj se je rodila kot človek? Zakaj ne kot ptica? Včasih je sanjala o avtomobilu kot o golobu, ki lenobno ždi sredi dvorišča. Povzpeli so se nanj in poleteli. In kratka ulica, ki je povezovala tri hišne številke, se je razblinila v svetlobo.

POKOSILI SO TRAVO. Tudi dišalo je po njej, oprijemala se je njenih čevljev in puščala zeleno sled, ko je postopala gor in dol, čakajoč, da se kje odprejo vrata. Trije vhodi v nizu treh stavb ob notranjem dvorišču, tri družine z istim priimkom in črn pes, ki je lenobno prečil razdaljo od prve do zadnje hišne številke. Ko so se odprla prva z leve, je babičin glas zaklical, *skoči na vrt pa natrgaj nekaj vejic peteršilja, za juho, varčujem korake za starost*. Sedem stopnic do ravno dovolj velikega vrta, da so se na njem lahko skrivali in lovili. In onkraj njega še ene stopnice. Spuščale so se do gospodarskega poslopja, in če si dobro prisluhnil, si lahko slišal duhove konjev. Dvignjenih glav in ušes, z velikimi otožnimi očmi, v katerih so odsevale zvezde. Lahko si slišal Ferdinanda, ki se je poročil z vdovo z dvema fantoma, kako zakliče starejšemu, Antonu, da v trgovini spet nekaj manjka. *Ženica ni imela denarja, zunaj je deževalo, pa sem ji dal dežnik, so lile besede izza zgradbe, kjer so*

bila najboljša skrivališča. *Popolnoma neuporaben*, še slišiš, kako možak zagodrnja v odmev. Konec poletja, morda začetek jeseni, sveže pokošena trata in nikogar več, ki bi odprl vrata pred časom za kosilo.

*Vadite poštevanko na strani pet, je rekla in si na obraz položila novi rezini sveže kumare. Jutranje sonce je pošiljalo svoje žarke čez otroške obraze. Eni so si zaradi tega, drugi zaradi učiteljice zakrivali oči. Ona pa je iz tretje vrste z radovednimi zelenimi očmi zrla skozi okno v vedno isti prostor, ne da bi se naveličala teh prizorov. Na okensko polico je sedla taščica, hip zatem že na bližnjo jablano, oranžno je utripala, zdaj levo, zdaj desno. A nikoli ni bilo, kar je videla, temveč tisto, kar je bilo za tem, ves čudežni svet, vedno posejan s svetlobo, vedno s šumenjem magnolije, vedno s šumenjem njenega listja. Sosedov vrt. Odprta steklena vrata do knjižnih polic in vonj starih knjig. *Dovolj bo za danes, pripravite torbe, ne pozabite narediti domače naloge.* In ptica je izginila, rezini kumare odpadli, obraz venel.*

GARDEROBA ima dvoje vrat, ena vodijo na šolsko dvorišče, druga na hodnik. Ko imajo nižji razredi osnovne šole malico, se ta del stavbe izprazni, prazne so tudi klopi za preobuvanje, čevlji lepo pospravljeni pod njimi, jopiči obešeni na kljuke. V prostoru se znajdejo trije tretješolci, ona in dečka. Porineta jo na klop, silovito, nič otroško. Večji s celim telesom leže nanjo in jo pogleda z grozo v očeh. Nekje je črta, ki je ne prestopita.

POČASI, KOT ŽE PREJ VRATA je odprla velik usnjen kovček. Vrata, rahlo povešena, ki so z vso težo počivala na starih tečajjih, vlažen les, ki je odpiral svet v veliko in visoko, nikoli izolirano podstreho. Ob lahnem prepihu je stekleno krilo edine odprtine nežno potrkavalo in v notranjost spuščalo tople žarke sonca. Kot snop žepne svetilke skozi majhno lino. Zaprla ga je in počasi, kot že prej vrata, dvignila pokrov kovčka, pustila njegovi temi, da jo je potegnila vase. Na dnu je zasijalo nešteto lasnih sponk, zloženih po obliki, velikosti in barvi. *Kaj ni to hiša, kjer je pred mnogimi leti bila trgovina, ta kovček pa pozabljen zaklad?* Nabrala jih je nekaj peščic in jih skrila v žepe poletne obleke. Pomisli, da bi s svetlečimi sponkami skozi lino delala zajčke. Da bi lahko postala prva svetilničarka, tu, kjer je pred mnogo, mnogo leti bilo veliko jezero. Ne pozna še skrivnosti, da bo svetloba ugasnila s soncem in bodo odbliski potonili med grme rdečega ribeza, tam, kjer si je z njim prvič obarvala ustnice.

NE SPOMNI SE ne imena ne kdo je bil deček. Otroci na fotografiji z napol golimi telesi oblačijo stopniščno ograjo nekega obmorskega počitniškega doma. Podobna si telesa se brezskrbno naslanjajo nanjo in drugo ob drugo. Zdaj zdaj bi se lahko posedli po stopnicah in pojedli sadje, ki jim ga je pripravila vzgojiteljica, ali pa se razbežali med borovce, glasni in razigrani, k škržatom in obali. S prsti se skrivaj dotikata, in tega skoraj ne opaziš.

*Danes, ko postajam pionirka,
dajem častno pionirsko besedo,
da se bom pridno učila in delala,
spoštovala starše in učitelje,
da bom zvesta in iskrena tovarišica.*

Prisezi, da tega nisi naredila.
Ne bom, verjemite mi na besedo.
Prisezi, saj veš, kako je prav.
Ne bom. Verjemite mi. Na besedo.
Prisezi ...
Komu? Bogu? Ne verjamemo vanj.
Prisezi, reci: častna pionirska.
Kaj pomeni častna?

ODKRIVANJE ZEMLJEVIDA. Iz katerekoli smeri poti kmalu trčijo ob gozd. Neskončni kilometri listja in teka za psom, ki se je snel s povodca. Dež, sneg, sonce. In kdaj tudi megla. Zemljevid se ne spreminja. Če v gozdu odkrije novo jaso, ji nadene ime. Nekakšni zeleni otoki so: Sinja, Sanja, Sora. Na gozdnem robu pa vas. Nove točke na zemljevidu, poimenuje jih: Dvor, Trg, Sončni hrib, Dolina. Nihče ne zaklepa vrat. Povesod otroci. Avtomobili vozijo počasi in poredko. Pogled s hriba, kjer sedi s svojim prvim psom, mnogo prevelikim zanj, razgrinja pogled na naselje pod njenimi nogami. *Če se izmaknejo piloti, na katerih stoji, pomisli, bo ves dvom, brez dvoma, pogoltnila zemlja.*